

Godkjent 18.10.2012

Protokoll Kirkerådet (KR)

27.-28.09.2012
Rica Oslo Hotell

Til stede:

May Lisbet Hovlid Aurdal
Erling Birkedal
Ivar Braut
Helga Haugland Byfuglien
Anne Dalheim
Dag Jostein Fjærvoll
Agnes Sofie Gjeset
Kristin Gunleiksrud

Ingrun Jule
Sølvi Lewin
Svein Arne Lindø
Egil Morland
Jan Olav Olsen
Sigurd Skollevoll
Jan Erik Sundby
Kjetil Aano

Fravær under enkelte saker, ved behandling og/eller da vedtak ble fattet:

Kjetil Aano: 26/12, 27.2-17/12, 30/12, 32/12, 33/12, 38/12, 39/12, 40/12, 41/12, 43/12, 44/12, 45/12.

Anne Dalheim: 36/12.

Forfall uten vara:

Siv Rindal

Til stede fra sekretariatet:

Berit Hagen Agøy
Hans Arne Akerø
Kristine Aksøy
Ole Inge Bekkelund
Trude Evenshaug
Kristin Frydenlund
Jens-Petter Johnsen
Tore Johnsen

Kari Winger Karlsen
Kjersti Kolbjørnsrud
Svein M. Køhn
Jørund Midttun
Gerd Karin Røsæg
Per Tanggaard
Paul Erik Wirgenes

Møtet ble ledet av Svein Arne Lindø, og som vanlig fulgte en ordningen med en saksordfører for hver sak. Det var ingen merknader til innkallingen eller sakslisten. Møtet startet med andakt.

Saksliste

KR 26/12

Referatsaker

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 29.-30. mai 2012
2. Referat fra møte i Samarbeidsråd for overgrepssproblematikk 19.04.12
3. Protokoll fra KR-AU 22. og 27. juni 2012
4. Protokoll fra NFG 1 – januar 2012
5. Protokoll fra NFG 2 – september 2012
6. Referat fra Ufung 2. mai 2012
7. Referat fra Ufung 19. juni 2012
8. Referat fra Ufung 4. september 2012

KR 27/12

Orienteringssaker

1. Muntlig orientering frå Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd og Bispemøtet.
2. Rundskriv frå FAD: Oppfølging av kyrkjeforliket – endringar i Grunnlova og konsekvensendringar i underliggjande regelverk
3. Rundskriv frå FAD: Utvida investeringsramme rentekompensasjonsordninga for kyrkjebygg
4. Rundskriv frå FAD: Endringar i personalreglement for prestar i Den norske kyrkja
5. Tilstandsrapport for Den norske kirke 2012
6. Innhenting av politiattest i Dnk
7. Tidligere utsendte dokumenter om frikjøp og honorar til rådsmedlemmer
8. Revidert budsjett 2012
9. Høring – Endring i patentloven
10. IKT- Kirkepartner
11. Høring – Beskyttelse av barn
12. Rutiner for godkjenning av Kirkerådets protokoll
13. Innkalling UKM
14. Romfolket
15. Risiko og sårbarhetsvurdering etter 22.07.2011 (u.off.)
16. Permisjonssøknad Kjartan Bergslid
17. Møtedato for Kirkerådet september 2013

KR 28/12

Trosopplæringsreformen – status 2012

KR 29/12

Nynorsken sin plass i trusopplæringa

KR 30/12

KM 2013 – program og saksliste

KR 31/12

Evalueringsnemnda - orientering om nemnda og arbeidet

KR 32/12

Retningslinjer for tilskuddsforvaltning til døvekirken, samisk bibeloversettelse og Kirkens ressurscenter

KR 33/12

OVF 2011 – Rapportering til Kirkerådet

KR 34/12

Høringsnotat - forslag til endringer i kirkeloven og i valgordning for de kirkelige valg (demokratireformen)

KR 35/12

Kirkelig medvirkning ved askespredning. Ikrafttredelse

KR 36/12

Nye dagens bønn - kollektbønner til hovedgudstjenesten

KR 37/12

Skråstola for diakoner

KR 38/12

Liturgi for velsignelse av hus og hjem

KR 39/12

Den norske kirkes ordning etter 2013

KR 40/12

Status eKirkebok

KR 41/12

Styret for OVF – forslag på medlemmer

KR 42/12

Kyrkje 18-30

KR 43/12

Særskilte pretekster 2014-2015

KR 44/12

Folkevalgte arbeidsvilkår

KR 45/12

Oppnevning av medlemmer til Rådsmøtet i NKR fra 2012 til KM 2016

KR 46/12

Rutiner for tilsetting av biskop

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 29.-30. mai 2012
2. Referat fra møte i Samarbeidsråd for overgrepssproblematikk 19.04.12
3. Protokoll fra KR-AU 22. og 27. juni 2012
4. Protokoll fra NFG 1 – januar 2012
5. Protokoll fra NFG 2 – september 2012
6. Referat fra Ufung 2. mai 2012
7. Referat fra Ufung 19. juni 2012
8. Referat fra Ufung 4. september 2012

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar referatsakene til orientering.

KR-026/12 Vedtak:

Kirkerådet tar referatsakene til orientering.

Enstemmig vedtatt.

KR 27.1/12**Orientering fra Kirkerådet ved direktør Jens-Petter Johnsen**

- Personalsituasjonen i KR, vanskelig å rekruttere jurister
- 21.mai i Stortinget
- Markering av 200-årsjubileet for 1814
- Beredskapsarbeid og evaluering etter 22.juli
- Årbok for Dnk
- Møte med Det evangelisk-lutherske nettverket
- SKR flyttet til Tromsø
- Nordisk direktørmøte på Island
- Kirkerådet møter utfordringer knyttet til eKirkebok og Refleksjonsdokumentet om ny kirkeordning
- Implementering av gudstj.reformen – gode prosesser

Orientering fra Mellomkirkelig råd ved leder Kjetil Aano

- Reformasjonsjubileet 2014
- Møter mellom Dnk og Den russisk ortodokse kirke, ikke brudd, men kontaktene på et minimumsnivå
- Nytt møte i sentralkomiteen KV. Jobbet med dokumenter om økumenikk, diakoni og misjon, samt et dokument om kirkesyn fra Faith and order (The church towards a common vision)

Orientering fra Bispemøtet ved preses Helga Haugland Byfuglien

- Møte med Evangelisk luthersk nettverk
- Junimøte på Svalbard, klimauttalelse. Drøftet ellers Kirkens landsfond. Avholdt to møter i teologisk fagråd. (refleksjoner etter 22.7. Kirkens forhold til jødene under krigen + NS barn etter krigen).
- BM avholder seminar om tidlig ultralyd mandag 15.oktober.

Orientering fra Samisk kirkeråd ved leder Anne Dalheim

- SKR-møte i forrige uke med konstituering, drøftet bl.a forholdet til Romfolket
- Flytting til Tromsø, svært gode lokaler.
- Formidling av invitasjoner – Jubileumshelg i Tromsø i november og Samiske kirkedager i Mo i Rana 2013.

KR 27.2-17/12

2. Rundskriv frå FAD: Oppfølging av kyrkjeforliket – endringar i Grunnlova og konsekvensendringar i underliggjande regelverk
3. Rundskriv frå FAD: Utvida investeringsramme rentekompensasjonsordninga for kyrkjebygg
4. Rundskriv frå FAD: Endringar i personalreglement for prestar i Den norske kyrkja
5. Tilstandsrapport for Den norske kirke 2012
6. Innhenting av politiattest i Dnk
7. Tidligere utsendte dokumenter om frikjøp og honorar til rådsmedlemmer
8. Revidert budsjett 2012
9. Høring – Endring i patentloven
10. IKT- Kirkepartner
11. Høring – Beskyttelse av barn
12. Rutiner for godkjenning av Kirkerådets protokoll
13. Innkalling UKM
14. Romfolket
15. Risiko og sårbarhetsvurdering etter 22.07.2011 (u.off.)
16. Permisjonssøknad Kjartan Bergslid
17. Dato for Kirkerådets septembermøte 2013

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar sakene til orientering.

KR-027/12 Vedtak:

1. Kirkerådet tar sakene KR 27.1-16/12 til orientering.
2. Møtedato for Kirkerådet i september 2013 endres til 26.-27. september.

Enstemmig vedtatt.

KR 028/12 Trosopplæringsreformen - status 2012

Sammendrag

Trosopplæringsreformen har siden 2004 vært utviklet i Den norske kirke med en målsetting om å utvikle en systematisk og sammenhengende trosopplæring som vekker og styrker kristen tro, gir kjennskap til den treenige Gud, bidrar til kristen livstolkning og livsmestring og utfordrer til engasjement og deltakelse i kirke og samfunnsliv for alle døpte i alderen 0-18 år, uavhengig av funksjonsevne. Det ligger som en grunnleggende forutsetning at trosopplæringen skal være lokalt forankret og utvikles med utgangspunkt i lokale muligheter og særpreg.

Kirkerådet leder arbeidet med innføring av reformen i Den norske kirke i nært samarbeid med bispedømmerådene og i dialog med de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene og relevante fagmiljø.

I 2012 mottar 68 prosent av menighetene i Den norske kirke trosopplæringsmidler. Dette innebærer at 875 sokn er i ulike faser av reformarbeidet.

Kirkerådet rapporterer i august hvert år om status, resultater og erfaringer med reformarbeidet til Fornyings- og administrasjons- og kirkedepartementet. I årets rapport belyses særlig erfaringene knyttet til godkjenning av lokale planer og refleksjoner rundt mål, innhold og omfang i disse planene.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet ser på Trosopplæringsreformen som en nødvendig satsning og et nødvendig redskap for å realisere kirkens hellige ansvar for oppfølgingen av dåpen.
2. Gjennom arbeidet med Trosopplæringsreformen gjør kirken verdifulle erfaringer knyttet til ulike former for organisering og samarbeid. Strategisk planarbeid bidrar til systematisk og helhetlig tenkning om menighetsutvikling. Ambisiøse mål knyttet til alle døpte barn og unge i aldergruppen 0-18 år gjør Trosopplæringsreformen til et viktig redskap for å videreutvikle Den norske kirke som en levende folkekirke.
3. Kirkerådet understreker nødvendigheten av at opptrappingen av reformen til et økonomisk nivå som tilsvarer 250 millioner i 2003-kroner fullføres så snart som mulig slik at døpte barn og unge, uansett bosted, får tilbud om en styrket og fornyet trosopplæring i sin hjemmemenighet.

Administrasjonen trakk sitt forslag til fordel for et omforent forslag

KR-028/12 Vedtak:

1. Kirkerådet ser på Trosopplæringsreformen som en nødvendig satsning. Den er nødvendig for å sikre:

- Barn og unges opplæring i sin tro
- Kirkens hellige ansvar for oppfølging av dåpen
- Videreutvikling av Dnk som en levende folkekirke

2. Kirkerådet understreker nødvendigheten av at reformen trappes opp til et nivå som tilsvarer 250 millioner i 2003-kroner. Dette må skje så fort som mulig, slik at døpte barn og unge sikres likeverdige muligheter, uansett bosted, og slik at alle får tilbud om en styrket og fornyet trosopplæring i sin hjemmemenighet. Det må derfor legges økt trykk på regjeringen for å sikre friske midler, slik at Stortingets vedtak fra 2003 realiseres.

Enstemmig vedtatt.

KR 029/12 Nynorsken sin plass i trosopplæringa

Samandrag

I Kyrkerådet sitt møte i september 2011 var saka om «Språkleg rettferd i trosopplæring» oppe til orientering (KR 42/11). Der var det gjort greie for «Gruppa for språkleg rettferd i trosopplæringa» si fråsegn om språkleg rettferd i trosopplæringa, det at alle born og unge skal få trosopplæring og trosopplæringsmateriell på det som er, eller skal verte, deira hovudmål. Dei viser til jamstillingskravet skulen har og vil at undervisningsmateriell knytt til trosopplæringa får same krav knytt til seg. Då saka om språkleg rettferd i trosopplæringa var oppe til orientering, vart det lagt til grunn at KR i løpet av 2012

skulle kartlegge kva konsekvensar det fekk for dei som lagar materiell at det ligg føre eit krav om jamstilling av produksjonar.

Kyrkja er i prosess med ny kyrkjeordning og ny kyrkjelov, og dette gjer at jamstillingskravet til undervisningsmateriell i trusopplæringa må sjåast i samanheng med dette arbeidet.

Framlegg til vedtak

1. Kyrkjerådet støttar opp om at born og unge skal få materiell og trusopplæring på sitt hovudmål.
2. Kyrkjerådet ser det som tenleg å ha eit stort mangfald i materiell retta mot trusopplæring. Kyrkjerådet vil i kommunikasjon med forlag og organisasjonar oppmode dei til å lage materiell på nynorsk som kan nyttast i trusopplæringa.
3. Kyrkjerådet skal ha som hovudregel at materiell som vert laga med økonomisk støtte frå Trusopplæringsreforma, og retta til utdeling mot breidda av barn og unge, får eit krav om at dei må jamstille produksjonane på bokmål og nynorsk samstundes for å kunne ta imot slik støtte.
4. Kyrkjerådet ser det som naturleg at kravet om jamstilling av undervisningsmateriell på bokmål og nynorsk vert vurdert i arbeidet med ny kyrkjelov.

Ivar Braut fremma alternativt formulering punkt 3:

«Kyrkjerådet skal ha som hovudregel at materiell laga med økonomisk støtte frå trusopplæringsreforma – retta til breidda av barn og unge - skal utformast på begge målformer».

Framlegget falt mot 3 stemmer

KR-029/12 Vedtak:

1. Kyrkjerådet støttar opp om at born og unge skal få materiell og trusopplæring på sitt hovudmål.
2. Kyrkjerådet ser det som tenleg å ha eit stort mangfald i materiell retta mot trusopplæring. Kyrkjerådet vil i kommunikasjon med forlag og organisasjonar oppmode dei til å lage materiell på nynorsk som kan nyttast i trusopplæringa.
3. Kyrkjerådet skal ha som hovudregel at materiell som vert laga med økonomisk støtte frå Trusopplæringsreforma, og retta til utdeling mot breidda av barn og unge, får eit krav om at dei må jamstille produksjonane på bokmål og nynorsk samstundes for å kunne ta imot slik støtte.
4. Kyrkjerådet ser det som naturleg at kravet om jamstilling av undervisningsmateriell på bokmål og nynorsk vert vurdert i arbeidet med ny kyrkjelov.

Sammendrag

Det er Kirkerådet som i henhold til Kirkemøtets forretningsorden § 2-3 første og annet ledd, forbereder og tilrettelegger saker som skal behandles, og som har det praktiske ansvar for ytre opplegg og gjennomføringen av møtet.

Kirkerådet bes derfor på dette møtet å drøfte programmet for Kirkemøtet 2013 og vedta en foreløpig saksliste for møtet.

Kirkemøtet 2013 finner sted i Kristiansand, med møtestart torsdag 11. april og avslutning tirsdag 16. april.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet vedtar følgende foreløpige saksliste for Kirkemøtet 2013:

- KM 01/13 Innstilling fra protokollkomiteen
- KM 02/13 Valg og oppnevninger
 - 1. Valg av dirigentskap for møtet
 - 2. Valg av tellekorps
 - 3. Supplerende fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer
 - 4. Valg av komitéledere for møtet
- KM 03/13 Orienteringssaker
- KM 04/13 Forslag til endringer i kirkeloven og valgordninger for de kirkelige valg (demokratireformen)
- KM 05/13 Kirkeordning etter 2013
- KM 06/13 Kirke 18 - 30
- KM 07/13 Velsignelse av hus og hjem
- KM 08/13 Skråstola for diakoner

2. Kirkerådet ber sekretariatet arbeide videre med planleggingen av Kirkemøtet 2013 ut fra de føringer som kom i møtet.

KR-030/12 Vedtak:

1. Kirkerådet vedtar følgende foreløpige saksliste for Kirkemøtet 2013:

- KM 01/13 Innstilling fra protokollkomiteen
- KM 02/13 Valg og oppnevninger
 - 1. Valg av dirigentskap for møtet
 - 2. Valg av tellekorps
 - 3. Supplerende fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer
 - 4. Valg av komitéledere for møtet
- KM 03/13 Orienteringssaker
- KM 04/13 Forslag til endringer i kirkeloven og valgordninger for de kirkelige valg (demokratireformen)
- KM 05/13 Kirkeordning etter 2013
- KM 06/13 Kirke 18 - 30
- KM 07/13 Velsignelse av hus og hjem
- KM 08/13 Skråstola for diakoner

2. Kirkerådet vil i desember ta stilling til om KM 2013 skal behandle en sak i tilknytning til dokumenter utviklet i forbindelse med de økumeniske generalforsamlingene.

3. Kirkerådet ber sekretariatet arbeide videre med planleggingen av Kirkemøtet 2013 ut fra de føringer som kom i møtet.

Enstemmig vedtatt.

KR 031/12 Evalueringsnemnda - orientering om nemnda og arbeidet

Sammendrag

I 2000 ble Forskrift om tilsetting av menighetsprest endret slik at Kirkerådet kunne tilkjenne personer uten cand.theol. grad å ha tilsvarende kompetanse ut fra bestemte kriterier. Kirkerådet ble også bemyndiget til, når det forelå helt særskilte grunner, å fravike kompetansekravet for enkeltpersoner etter søknad fra biskop. Kirkerådet opprettet da en evalueringsnemnd til å saksbehandle disse søknadene. I 2007 ble denne selvstendig, men med de samme instanser representert.

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar saken til orientering.

KR-031/12 Vedtak:

Kirkerådet tar saken til orientering.

Enstemmig vedtatt.

KR 032/12 Retningslinjer for tilskuddsforvaltning til døvekirken, samisk bibeloversettelse og Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep

Sammendrag

Kirkerådet har overtatt forvaltningsansvaret for tilskudd til døvemenighetene og samisk bibeloversettelse fra Fornyings-, administrasjons-, og kirke departementet fra 1. januar 2012. Ansvar er overført med hjemmel i brev av 20. desember 2011 fra Fornyings-, administrasjons-, og kirke departementet.

Kirkerådet overtok ansvaret for utbetaling av statstilskuddet til Stiftelsen Kirkens ressurs senter mot vold og seksuelle overgrep da dette ble tatt inn på statsbudsjettet fra 2003. Det har ikke vært utarbeidet retningslinjer for denne tilskuddsforvaltningen tidligere. Dette følger nå i denne saken.

Så lenge Kirkerådet er et statlig forvaltningsorgan må all økonomiforvaltning skje etter det regelverk som Finansdepartementet har godkjent. Dette forutsetter at det utarbeides et reglement for tilskuddsforvaltningene. Siden tilskuddsordningene er forskjellige, er det utarbeidet egne retningslinjer for hvert enkelt tilskudd. Mange av punktene er felles og inngår derfor i alle tilskuddsordningene. Forslagene har vært sendt til de ulike tilskuddsmottakerne på høring. Både døvekirken, Bibelselskapet og Stiftelsen Kirkens ressurs senter mot vold og seksuelle overgrep har dermed hatt anledning til å komme med synspunkt og kommentarer og disse er innarbeidet i saksorienteringen.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet godkjenner forslag til retningslinjer for tilskuddsordning for døvekirken, samisk bibeloversettelse og Stiftelsen Kirkens ressurs senter mot vold og seksuelle overgrep med de endringer som fremkom i møtet.

2. Retningslinjene trer i kraft 1. oktober 2012.

KR-032/12 Vedtak:

1. Kirkerådet godkjenner retningslinjene for tilskuddsordning for døvekirke, samisk bibeloversettelse og Stiftelsen Kirkens Ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep.
2. Retningslinjene trer i kraft 1.oktober 2012

Enstemmig vedtatt.

KR 033/12 OVF 2011: Rapportering til Kirkerådet på bruk av tilskuddsmidler 2011

Sammendrag

Tildeling av midler fra Opplysningsvesenets fond til kirkelige formål ble behandlet på Kirkerådets møte i Oslo 15.-16. mars 2011, sak KR 25/11.

Tildelingen fra Opplysningsvesenets fond består av tre hoveddeler:
Fellestiltak for Den norske kirke, Kirkemøtets andel og bispedømmenes andel.

Denne rapporten viser hvordan bevilgningen fra 2011 er brukt.

Det er retningslinjer for disponering av tilskudd fra 2002 som ble benyttet i 2011 og alle henvisninger viser til dette regelverket

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar rapporten til orientering.

KR-033/12 Vedtak:

Kirkerådet tar rapporten til orientering.

Enstemmig vedtatt.

KR 034/12 Høringsnotat - forslag til endringer i kirkeloven og i valgordning for de kirkelige valg (demokratireformen)

Sammendrag

Stortinget vedtok 21.mai 2012 grunnlovsendringene som var foreslått som ledd i kirkeforliket av 10.april 2008. Samme dag behandlet Stortinget de endringene i kirkeloven som fulgte av grunnlovsendringene. Med dette var hovedelementene i kirkeforliket gjennomført. Ett punkt gjensto i gjennomføringen av forliket, nemlig å behandle spørsmålet om nye valgordninger for Den norske kirke. Stortinget gjorde derfor et anmodningsvedtak hvor Stortinget ba regjeringen «på bakgrunn av Den norske kirkes behandling av forslag til valgordning, komme tilbake til Stortinget med egen sak om ny valgordning for Den norske kirke i løpet av våren 2013».

Denne saken er et ledd i Den norske kirkes behandling av forslag til valgordning. De første skritt ble tatt av Kirkemøtet 2012 under behandlingen av evalueringen av demokratireformen (sak KM 12/12). Det har siden vært sonderinger mellom Kirkerådet og departementet om aktuelle forslag til endringer i valgordningene. I brev av 11.09.2012 ber departementet Kirkerådet forestå en høring på aktuelle forslag til lovendringer.

Saken er avgrenset til de endringer som anses nødvendige som direkte oppfølging av demokratireformen, i denne omgang de overordnede endringene i valgordning med eventuelle lovendringer. Forslag til de konkrete regelendringer foran valget i 2015 som følger av dette og eventuelle andre forslag til justeringer av valgreglene tas det sikte på å legge fram for Kirkemøtet i 2014.

Tematisk er derfor fokus på *økt bruk av direkte valg, samtidighet med offentlige valg og etablering av reelle valgmuligheter*. Det er særlig lagt vekt på å finne en valgordning for valg til bispedømmerråd og Kirkemøte som er enklere for velgeren. Det foreslås at valget gjennomføres som flertallsvalg med kandidatliste som er prioritert av nominasjonskomiteen, og med samme opptellingsmåte som ble benyttet ved menighetsrådsvalget i 2011. I denne sammenheng foreslås det også endringer i nominasjonsprosedyren, ved at det først stilles opp et foreløpig forslag til kandidatliste som sendes på høring til menighetsrådene før endelig kandidatliste settes opp. Ny valgordning og ordning for nominasjon kan kombineres med videreføring av ordningen med supplerende nominasjon.

Det foreslås at Kirkerådet sender departementets foreløpige forslag til lovendringer og forslag til overordnede endringer i valgordningen på høring til bispedømmerrådene med høringsfrist 20. november 2012. Forslagene til lovendring berører kirkeloven §§ 23 og 24.

Stortingets anmodningsvedtak fører til tidsmessige og prosedyremessige utfordringer. Etter kirkeloven § 24 tredje ledd bokstav a skal Kirkemøtet høres i «saker om viktige endringer i lover på det kirkelige område». Det vil ikke være mulig for departementet å legge fram en sak for Stortinget våren 2013 etter å ha hørt Kirkemøtet. En evt. lovsak må legges fram av departementet innen utgangen av mars 2013, mens Kirkemøtet er berammet til 11.-16. april. Kirkemøtet i 2012 forutsatte at Kirkemøtet får lovforslag til uttalelse før endelig behandling av saken i Stortinget. Det er prinsipielt sett lite heldig at den normale prosedyre etter kirkeloven ikke kan ivaretas fullt ut ved denne første endringen i kirkeloven etter grunnlovsendringene i mai 2012. Samtidig ser Kirkerådet at det ikke er mulig å oppfylle kirkeforlikets forutsetninger innenfor avtaleperioden hvis normal prosedyre skal følges. I samråd med departementet har Kirkerådet kommet fram til et forslag til prosedyre som så langt som mulig i denne situasjonen involverer Kirkemøtets medlemmer i forberedelsen av saken.

Forslag til vedtak:

1. Kirkerådet sender det framlagte høringsnotatet med de endringer som framkom i møtet til bispedømmerrådene til høring med høringsfrist 20. november 2012. Saksdokumentets bakgrunnsdel ledsager høringsnotatet.
2. Kirkerådet ber om å få sammendrag av høringen og et første utkast til forslag til endringer i valgordningen med eventuelle lovendringer til behandling på sitt møte i desember. På grunnlag av Kirkerådets behandling i desember utarbeides forslag til endringer i valgordningen som legges fram for Kirkemøtet 2013.
3. Forslag til eventuelle endringer i kirkelovens bestemmelser om de kirkelige valg oversendes departementet etter Kirkemøtets desembermøte, som innspill til forberedelse av de nødvendige lovendringer.
4. Kirkerådet har drøftet problemstillingen knyttet til at det ikke er tidsmessig mulig å forelegge departementets forslag til lovendringer for det ordinære Kirkemøtet før proposisjonen til Stortinget utarbeides. Dette fører til at forutsetningen i kirkeloven § 24 tredje ledd bokstav a, ikke fullt ut kan ivaretas i dette tilfellet. Det er prinsipielt sett lite heldig at dette inntreffer ved den første endring av kirkeloven etter grunnlovsendringene av 21. mai 2012. Samtidig ser Kirkerådet at det ikke er mulig å oppfylle kirkeforlikets forutsetninger innenfor avtaleperioden hvis normal prosedyre skal følges. Kirkerådet forutsetter at de lovforberedende myndigheter tar tilbørlig hensyn til de særegne omstendighetene i saken.

Forslag til vedtak ble språklig bearbeidet.

KR-034/12 Vedtak:

1. Kirkerådet ber om at høringsdokumentet ferdigstilles i tråd med de føringer som ble gitt i møtet. Dokumentet sendes bispedømmerådene til høring med frist 20. november 2012. Saksdokumentets bakgrunnsdel ledsager høringsnotatet.
2. Kirkerådet ber om å få sammendrag av høringen og et første utkast til forslag til endringer i valgordningen med eventuelle lovendringer til behandling på sitt møte i desember. På grunnlag av Kirkerådets behandling i desember utarbeides forslag til endringer i valgordningen som legges fram for Kirkemøtet 2013.
3. Forslag til eventuelle endringer i kirkelovens bestemmelser om de kirkelige valg oversendes departementet etter Kirkerådets desembermøte, som innspill til forberedelse av de nødvendige lovendringer.
4. Kirkerådet har drøftet problemstillingen knyttet til at det ikke er tidsmessig mulig å forelegge departementets forslag til lovendringer for det ordinære Kirkemøtet før proposisjonen til Stortinget utarbeides. Dette fører til at forutsetningen i kirkeloven § 24 tredje ledd bokstav a, ikke fullt ut kan ivaretas i dette tilfellet. Det er prinsipielt sett lite heldig at dette inntreffer ved den første endring av kirkeloven etter grunnlovsendringene av 21. mai 2012. Samtidig ser Kirkerådet at det ikke er mulig å oppfylle kirkeforlikets forutsetninger innenfor avtaleperioden hvis normal prosedyre skal følges. Kirkerådet forutsetter at de lovforberedende myndigheter tar tilbørlig hensyn til de særegne omstendighetene i saken.

Enstemmig vedtatt.

**KR 035/12 Kirkelig medvirkning ved askespredning.
Ikrafttredelse**

Forslag til vedtak

Endringer i Alminnelige bestemmelser for gravferd når det gjelder kirkelig medvirkning ved askespredning pkt. 6 nytt første ledd, som Kirkemøtet vedtok 2012, jf. KM 8/12, trer i kraft 1. januar 2013.

KR-035/12 Vedtak:

Endringer i Alminnelige bestemmelser for gravferd når det gjelder kirkelig medvirkning ved askespredning pkt. 6 nytt første ledd, som Kirkemøtet vedtok 2012, jf. KM 8/12, trer i kraft 1. januar 2013.

Enstemmig vedtatt.

Sammendrag

Saksdokumentet inneholder et utførlig sammendrag av høringen som pågikk våren 2012. Til hvert høringsspørsmål er det til slutt gitt en kortfattet oppsummering av svarene til det enkelte spørsmål med overskriften *Konklusjon*. En behøver derfor ikke lese alle høringssvarene som er sitert av hensyn til utdypning av høringsinstansenes argumentasjon.

Ut fra den brede høringen med mange ulike synspunkt og konkrete endringsforslag, har det ikke vært mulig å levere et revidert forslag til Nye dagens bønn til Kirkerådets behandling i september 2012. Høringssammendraget med tilhørende oppsummerende konklusjoner gir imidlertid Kirkerådet anledning til en samtale om retningen for arbeidet videre og den videre behandlingsprosessen mot et vedtak i Kirkemøtet. Dette er også tematisert til slutt i saksdokumentet. Her drøftes spørsmålet om en skal ta sikte på å vedta nye Dagens bønn (kollektbønner) i Kirkemøtet 2013 eller i 2014.

Høringssammendraget viser at et klart flertall av høringsinstansene slutter seg til den klassiske kollektbønnstrukturen som Nemnd for gudstjenesteliv la til grunn for utformingen av nye dagens bønn. Dette inkluderer en lovprisning av den treenige Gud til slutt, svært lik de kollektbønnene vi har hatt til nå.

Mange gir ros til det store arbeidet som er gjort med bønnene. Dagens bønn skal også uttrykke særpreget for kirkeårsdagen og være i tråd med bibeltekstene som leses. Mange finner at dette er gjort på en god måte. Noen fremhever at på grunn av den nye tekstboken er det behov for å utforme mer enn én bønn på enkelte kirkeårsdager.

Ut fra høringen er det grunn til å gjennomgå bønnene for å styrke den logiske sammenheng mellom leddene i enkelte av bønnene. En bør også overveie om noen av bønnene bør bli mer utfyllende innholdsmessig og om noen bønner er for sterkt orientert om bønnens virkning på oss i formuleringer som *la oss.../gjør oss....* Flere etterlyser også at bønnene må tilrettelegges for å kunne messes.

Det er bred oppslutning om at bønnene er i tråd med kirkens lære, selv om noen uttrykk kan misforstås i en annen retning. Den innledende tiltalen til Gud kritiseres i noen av bønnene, og først og fremst tiltalen «Ydmyke Gud», som de aller fleste avviser. I noen bønner har det blitt påpekt at det er uklarhet om hvilke av de tre personer i guddommen beskrivelsen gjelder.

Det er enighet om at språket i bønnene er *gjenkjennelig* – både som innarbeidet bønnespråk og som allmennspråk. Bønnene gir til en viss grad et *fornyende* språk, et klart mer *inkluderende* språk enn tidligere, men mangler ennå noe på å være et kjønnsinkluderende språk. Noen etterlyser også en poetisk kvalitetssikring av bønnene, og mener at Kirkerådet må gi seg den nødvendige tid til å gjøre dette.

Bønnene skal også kunne brukes som innledende *samlingsbønn* på høytidsdager og som bønn i forbindelse med *prekenen*. Det er ulike meninger om bønnene egner seg til dette, da de først og fremst vil fungere godt på kollektbønnens tradisjonelle sted, ved avslutningen av gudstjenestens innledende del.

Noen høringsinstanser ønsker i tillegg en annen og enklere rekke med dagens bønn, mens et flertall mener at det i dag er mest tjenlig med kun en rekke, men med noen supplerende bønner på enkelte kirkeårsdager.

Høringen gir også oppslutning om at *dagens bønn* (kollektbønn) fortsatt skal vedtas av Kirkemøtet etter en læremessig uttalelse fra Bispemøtet, og ikke utformes lokalt.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet er tilfreds med det store arbeidet som høringsinstansene har gjort for å bidra til å forbedre forslaget til Nye dagens bønn.
2. Kirkerådet ber sekretariatet om å sikre et grundig arbeid med kvalitetssikring av bønnene fram mot vedtak i Kirkemøtet 2014.
3. Kirkerådet ber om å få de reviderte bønnene til behandling på møte våren 2013, slik at Bispemøtet kan få saken til læremessig uttalelse i juni 2013. Kirkerådet behandler deretter saken i september 2013.

Forslag til vedtak ble språklig bearbeidet.

KR-036/12 Vedtak:

1. Kirkerådet er tilfreds med det store arbeidet som høringsinstansene har gjort som grunnlag for å forbedre forslaget til Nye dagens bønn.
2. Kirkerådet ber sekretariatet om å sikre et grundig arbeid med kvalitetssikring av bønnene fram mot vedtak i Kirkemøtet 2014.
3. Kirkerådet ber om å få de reviderte bønnene til behandling på møte våren 2013, slik at Bispemøtet kan få saken til læremessig uttalelse i juni 2013. Kirkerådet behandler deretter saken i september 2013.

Enstemmig vedtatt.

KR 037/12 Skråstola for diakoner

Sammendrag

Saksdokumentet inneholder et utførlig sammendrag av høringen som pågikk våren 2012.

Bakgrunnen for saken er Kirkemøtets vedtak i 2011 (sak 09/11), som lyder:

Diakontjenesten er en tjeneste som forutsetter vigsling. KM støtter BMs anbefaling om at vigslet diakon i liturgisk tjeneste bærer skråstola, jfr. BM 03/10, og ber om at innføring av skråstola forberedes til behandling i KM så snart som mulig (KM 9/11, punkt 3).

Kirkerådet behandlet saken i sitt møte 15.-16. mars 2012 og anbefalte at det fattes vedtak på Kirkemøtet 2013 om å innføre skråstola for diakoner.

Hovedspørsmålet i høringen er om høringsinstansene kan slutte seg til Kirkerådets anbefaling om at skråstola innføres som del av diakonens liturgiske tjenestedrakt. Svarene viste at alle 31 høringsinstansene var enige i dette.

Samtidig viser høringen at denne tilslutningen skjer på litt ulike premisser. Det er viktig å avklare om skråstola skal være et tegn på diakontjenestens *egenart* eller et *felles vigslingstegn* for både diakoner, kateketer og kantorer. Dette rokker likevel ikke ved grunnlaget for å vedta skråstola for diakoner på Kirkemøtet 2013.

Høringen viser også at det er en bred oppslutning om at stola er/bør være tegn på en særskilt vigslet tjeneste i kirken.

De fleste biskoper og bispedømmeråd ønsker ikke å ta stilling til det prinsipielle spørsmålet om stola er et nødvendig tegn på en særskilt vigslet tjeneste i vår kirke, så lenge andre tjenestegrupper ikke er utredet.

Selve vigslingsforståelsen synes det å være bred enighet om. I høringen belyses også kateketenes og kantorenes syn på vigsling, noe som nå vil bli utredet nærmere.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet konstaterer at den gjennomførte høring gir full tilslutning til at det innføres skråstola som del av liturgisk tjenestedrakt for diakoner.
2. Kirkerådet sender saken til Bispemøtet for læremessig uttalelse, og ber om å få saken tilbake til Kirkerådets møte i desember 2012, med tanke på vedtak i Kirkemøtet 2013.

KR-037/12 Vedtak:

1. Kirkerådet konstaterer at den gjennomførte høring gir full tilslutning til at det innføres skråstola som del av liturgisk tjenestedrakt for diakoner.
2. Kirkerådet sender saken til Bispemøtet for læremessig uttalelse, og ber om å få saken tilbake til Kirkerådets møte i desember 2012, med tanke på vedtak i Kirkemøtet 2013.

Enstemmig vedtatt.

KR 038/12 Liturgi for velsignelse av hus og hjem

Sammendrag

Saksdokumentet inneholder et utførlig sammendrag av høringen som pågikk våren 2012. I tillegg følger selve liturgiforslaget, som er revidert i lys av høringen.

Liturgien for velsignelse av hus og hjem bygger i stor grad på en lignende nordsamisk liturgi som ble vedtatt av Samisk kirkeråd i 2007. Den nordsamiske liturgien har i norsk oversettelse også vært brukt av prester ved en rekke anledninger i mange deler av landet. Nemnd for gudstjenesteliv mente det var behov for å utarbeide en tilsvarende liturgi som kan vedtas av Kirkemøtet og inngå i gudstjenestereformen. Kirkerådet sluttet seg til det.

Liturgien er utformet slik at den kan brukes når noen flytter inn i et nytt hjem og ønsker at presten eller en annen kirkelig medarbeider skal komme å be for hjemmet og velsigne det. Liturgien kan også brukes når noen opplever uro og utrygghet eller uforklarlige fenomener i huset og ber om kirkens hjelp.

Hovedspørsmålet i høringen var om det er ønskelig å vedta en slik liturgisk ordning sammen med en veiledning, eller om det er ønskelig kun å utarbeide en veiledning. 19 av 25 høringsinstanser ønsker at det vedtas som en liturgi, og ikke kun som en veiledning. 6 av biskopene har avgitt høringssvar.

Høringsinstansene slutter seg også til at liturgien skal brukes både ved innflytting i et hjem og ved opplevelse av uro og utrygghet. I høringen fremkom det et ønske om at det siste hensynet skulle ivaretas tydeligere enn høringsforslaget la opp til. I dette saksdokumentet foreslås det at formuleringen «uro og utrygghet» presiseres til «uro og uforklarlige hendelser». Høringen gav også klar støtte til prinsippet om at kirken ikke skal «stille diagnose» ved opplevelse av uro og uforklarlige fenomener, men lytte og ta menneskers erfaringer på alvor og gi hjelp ved samtale og en liturgi preget av Guds ord og bønn.

En nøktern bruk av symboler som kors og lys ble også ønsket inn i veiledningen til liturgien. Dessuten ble det presisert at det bør finne sted en samtale med de berørte før den liturgiske handlingen og forbønnen skjer, og at forsakelsen og troen kan inngå i den liturgiske handlingen. En rekke mindre endringer i tekster og bønner mm er også gjort.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet slutter seg til det reviderte forslaget til Liturgi for velsignelse av hus og hjem, med følgende endringer....
2. Kirkerådet ber om at det utformes en veiledning på bakgrunn av høringsdokumentet og høringen.
3. Kirkerådet vedtar at forslaget til Liturgi for velsignelse av hus og hjem sendes til Bispemøtet for læremessig uttalelse.
4. Kirkerådet ber å få saken tilbake til møtet i desember med tanke på å forberede saken til vedtak i Kirkemøtet 2013.

Ivar Braut fremmet følgende forslag til endring i liturgien:

- Tilføyelse i rubrikkens punkt 2) – Dersom presten *eller en annen kirkelig medarbeider* blir bedt om---
- Endring i rubrikkens punkt 3) – Vigslede *medarbeidere* bruker...
- Endring i rubrikken ved liturgiens punkt 3 Skriftlesning - ..., leser en eller *flere* av disse tekstene
- Endring i rubrikken ved liturgiens punkt 7 Bønn - ...kirkelig medarbeider kan *også* be en fri bønn...

Endringene ble enstemmig vedtatt

KR-038/12 Vedtak:

1. Kirkerådet slutter seg til det reviderte forslaget til Liturgi for velsignelse av hus og hjem, med følgende endringer
 - Tilføyelse i rubrikkens punkt 2) – Dersom presten *eller en annen kirkelig medarbeider* blir bedt om---
 - Endring i rubrikkens punkt 3) – Vigslede *medarbeidere* bruker...
 - Endring i rubrikken ved liturgiens punkt 3 Skriftlesning - ..., leser en eller *flere* av disse tekstene
 - Endring i rubrikken ved liturgiens punkt 7 Bønn - ...kirkelig medarbeider kan *også* be en fri bønn...
2. Kirkerådet ber om at det utformes en veiledning på bakgrunn av høringsdokumentet og høringen.
3. Kirkerådet sender forslaget til Liturgi for velsignelse av hus og hjem til Bispemøtet for læremessig uttalelse.
4. Kirkerådet ber om å få saken tilbake til møtet i desember med tanke på å forberede saken til vedtak i Kirkemøtet 2013.

Enstemmig vedtatt.

KR 039/12 Den norske kirkes ordning etter 2013

Sammendrag

Kirkemøtet 2013 er det første Kirkemøtet etter den omfattende endringen av Grunnloven i mai 2012. Grunnlovsendringen legger en plattform for og nødvendiggjør et videre arbeid med Kirkens ordninger. En lang rekke Kirkemøter har behandlet saker omkring utviklingen av Kirkens ordninger.

I behandlingen av Kirkeforliket pekte Kirkemøtet på følgende:

Kirkemøtet er tilfreds med at Kirkemøtets synspunkter (sak KM 8/06) er tillagt vekt ... Kirkemøtet fastholder likevel at Den norske kirke, som konsekvens av grunnlovsendringene, må bli eget rettssubjekt. Kirkemøtet fastholder videre at arbeidsgiveransvaret for prester, proster og biskoper må overføres fra staten til kirken, og at den regionale og sentrale kirkelige administrasjon ikke lenger bør være en del av statsforvaltningen (KM 10/08).

Kirkerådet har sendt ut et omfattende refleksjonsdokument «Kirkeordning etter 2013». Bredt i Kirken pågår det denne høsten drøftinger omkring utvalgte spørsmålsstillinger innen Kirkeordning. Det frist for innspill den 1. desember. Saksdokumentet til Kirkemøtet om Kirkeordning 2013 Kirkemøtet vil oppsummere denne refleksjonsprosessen.

Kirkerådets første behandling av saken som skal legges frem for Kirkemøtet i 2013, skjer samtidig med den refleksjonsprosessen som nå pågår bredt i kirken. Dokumentet og anbefaling til vedtak er preget av

denne situasjonen. Det er vanskelig både å anbefale retninger og å gripe inn i saksområder som er sendt ut til refleksjon, da dette kan låse eller styre den pågående refleksjonsprosessen. Kirkerådets første drøfting forstås derved som en del av Kirkerådets egen refleksjonsprosess. Dokumentet som skal legges fram for Kirkerådet i januar 2013 med tanke på Kirkemøtet 2013 må ta opp i seg og gjenspeile refleksjonsprosessen. Denne delen av saksdokumentet til Kirkemøtet kan først skje etter 1. desember. Dette saksdokumentet drøfter områder i kirkeordningen som er aktualisert av grunnlovsendringen og tidligere Kirkemøtevedtak. Dernest går saksdokumentet gjennom sentrale hovedproblemstillinger i denne fasen av utviklingen av Kirkeordningen.

De temaer som behandles er:

- Den nye situasjonen etter grunnlovsendringen
- Aktuelle utredninger og evalueringsbehov
- Kirkeforståelse og kirkeordningen
- Den norske kirke som rettssubjekt og Kirkemøtets normgivningskompetanse
- Overføring av ansvar for oppgaver samt arbeidsgiveransvaret for den geistlige tjeneste
- Sammenheng mellom ansvar for oppgaver/virksomhetsansvar, ansvar som arbeidsgiver og ledelse
- Antall forvaltningsnivå

Sammenheng mellom finansieringsordning og organisering

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet har drøftet hovedproblemstillinger og strategier for arbeidet med ny Kirkeordning med tanke på behandling i Kirkemøtet 2013. Kirkerådet ber sekretariatet videreutvikle dokumentet i tråd med drøftingene på Kirkerådets møte.
2. Kirkerådet ber om at det framlegges en utredning som vektlegger spørsmålene:
 - Overdragelse av det statlige arbeidsgiveransvaret til kirkelige organ
 - Den norske kirkes rettssubjektivitet
3. Det må videre arbeides med:
 - Rapport om erfaringer med nåværende kirkeordning
 - En utredning om økonomiske og administrative konsekvenser av en ny kirkeordning
 - En gjennomgang av ledelse i en endret kirkeordning. Denne gjennomgangen må særlig belyse forståelsen av tilsynet.

Jan Erik Sundby fremmet følgende forslag til erstatning for punkt 2:

Kirkerådet ber om en gjennomgang av oppgavefordeling mellom kirkelige organ som inkluderer statens oppgaver. Det legges spesiell vekt på overtakelse av arbeidsgiveransvaret slik at kirken kan få en felles arbeidsgiverlinje.

Utredning av spørsmålet om rettssubjekt flyttes fra punkt 2 til punkt 3.

Forslaget falt mot to stemmer

Forslag til vedtak ble språklig bearbeidet.

KR-039/12 Vedtak:

1. Kirkerådet har drøftet hovedproblemstillinger og strategier for arbeidet med ny Kirkeordning med tanke på behandling i Kirkemøtet 2013. Kirkerådet ber sekretariatet videreutvikle dokumentet i tråd med drøftingene på Kirkerådets møte.

2. Kirkerådet ber om at det fram mot Kirkemøtet i 2013 arbeides særlig med
 - Overdragelse av det statlige arbeidsgiveransvaret til kirkelige organ.
 - Den norske kirke som rettssubjekt.
3. Det må videre arbeides med:
 - Rapport om erfaringer med nåværende kirkeordning
 - En utredning om økonomiske og administrative konsekvenser av en ny kirkeordning
 - En gjennomgang av ledelse i en endret kirkeordning. Denne gjennomgangen må særlig belyse forståelsen av tilsynet.

Enstemmig vedtatt.

KR 040/12 Status eKirkebok

Sammendrag

Kirkerådet har fra 2001 hatt ansvar for medlemsregisteret i Den norske kirke. Det har i hele perioden vært en utvikling av systemet. Nå står en ved starten av å overføre opplysningene i kirkebøkene til en samlet eKirkebok for hele Den norske kirke.

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar saken til orientering.

KR-040/12 Vedtak:

Kirkerådet tar saken til orientering.

Enstemmig vedtatt.

KR 041/12 Forslag til medlemmer av styret for OVF for perioden 01.01.2013 til 31.12.2016

Forslag til vedtak

Kirkerådet foreslår Bjørg Tysdal Moe som medlem av OVFs styre i perioden 01.01.2013- 31.12.2016. Som personlige varamedlemmer i samme periode foreslås som 1. vara: John Egil Rø og som 2. vara: Jahn-Oluf Skonnord

KR-041/12 Vedtak:

Kirkerådet foreslår Bjørg Tysdal Moe som medlem av OVFs styre i perioden 01.01.2013- 31.12.2016. Som personlige varamedlemmer i samme periode foreslås som 1. vara: John Egil Rø og som 2. vara: Jahn-Oluf Skonnord

Enstemmig vedtatt.

Samandrag

I 2009 handsama Kyrkjemøtet saka «*Myndig tru – mangfaldige fellesskap. Kyrkje med aldersgruppa 18–30 år*». Innhaldet i vedtaket frå Kyrkjemøtet 2009 utfordrar Den norske kyrkja på alle plan til å vidareutvikle og fornye arbeidet med aldersgruppa 18–30. I samband med dette bad Kyrkjemøtet om å få attende ei større strategisak med bakgrunn i eit breiare erfaringsmateriale frå bispedøme, organisasjonar og kyrkjelydar. Det vart oppmoda om at ressursdokumentet «*Myndig tru – mangfaldige fellesskap*» skulle vidareutviklast som ressurs til kyrkjelydar og organisasjonar. Det vart presisert at denne ressursen måtte ha ei form som kan inspirere til samtale og refleksjon i kyrkjelydane, slik at det kan utviklast lokale strategiar. Det vart også vedteke at satsinga på aldersgruppa skulle innarbeidast i visjonsdokumentet for Den norske kyrkja gjennom formuleringa: «*Aldersgruppa 18–30 skal erfara at kyrkja er relevant, livsnær og tilgjengeleg gjennom relasjonsbygging, gode fellesskap og ord og sakrament.*»

Kyrkjerådet har sett i gang ein prosess med å styrkje satsinga med fornying og vidareutvikling av Kyrkje 18–30 ved å arbeide strategisk med *involvering av ulike fagmiljø i kyrkja, kartlegging, innsamling og deling av erfaringar på nettstaden www.kirke18-30.no, og utvikling og utprøving av nye tiltak*. Målet med satsinga Kyrkje 18–30 er å styrkje medvit og kunnskap om korleis kyrkja kan vere livsnær, relevant og tilgjengeleg for unge vaksne.

Det er fleire særlege grunnar til at kyrkja bør fokusere og styrkje satsinga på aldersgruppa 18–30 år. Nokre av dei viktigaste er:

- Kyrkje 18–30 handlar om *breidda av alle døypte* i Den norske kyrkja – uavhengig av kor sterkt ein er engasjert i kyrkja. Aldersgruppa 18–30 år utgjer 1/6 av dei som høyrer til.
- Kyrkje 18–30 handlar om at menneske i denne aldersgruppa *ikkje utgjer ei einsarta gruppe*. Dei er like forskjellige som andre menneske i andre generasjonar som har forskjellige behov, forskjellig smak og ulike uttrykksmåtar. I løpet av aldersspennet er det derimot eit kjenneteikn at ein kan vere i *ulike livsfasar* som uetablert, etablert utan barn og etablert med barn.
- Kyrkje 18–30 handlar om å sjå denne aldersgruppa i samband med all verksemd og alle reformer i kyrkja. Den kyrkjelege satsinga på aldersgruppa 18–30 år handlar om å tenkje heilskapleg om det å vere kyrkje og å tenkje kreativt om det å sameine kyrkja sitt *plan- og reformarbeid*. Det handlar om korleis satsing på trusopplæring, gudstenesteliv, diakoni, kultur, demokrati og berekraftig utvikling kan samspele med kvarandre slik at arbeidet også inkluderer unge vaksne. Saka er såleis eit bidrag til kyrkjelydsutvikling.
- Kyrkje 18–30 synleggjer at nokre av dei *temaa som aldersgruppa 18–30 er oppteken av*, kan vere indikatorar på noko som angår heile kyrkja og utfordrar til korleis vere kyrkje i vår tid. Kartleggingane får fram at tema som til dømes oppbrot og mobilitet, identitetsdanning og kriser, relasjonar, vener og familie, val og utdanning, engasjement for lokalsamfunnet og urett i verda osv. Dette er tema som alle menneske kan kjenne seg att i også til andre tider i livet.
- Kyrkje 18–30 handlar i stor grad om å vere kyrkje i vår tid – for alle. I kartleggingane som er gjorde, har det kome fram at det handlar om *mangfald og kvalitet* tilpassa ulike aldersgrupper og fasar i livet, fellesskap som utrustar til at ein kan leve og vekse i trua, og kva som er moglege møteplassar mellom unge vaksne og kyrkja i ulike fasar i livet. Undersøkingar viser at dei som finn vegen til kyrkjelege fellesskap i denne aldersfasen, gjer det gjennom relasjonar og eksistensielle livsfaseerfaringar. Og dei vert verande fordi desse fellesskapa vert ein meningsberande del av kvardagen. Kyrkja må vere ein stad som gir unge vaksne hjelp til å binde saman tru og eiga livshistorie.
- Kyrkje 18–30 framhevar at *kasualia* er undervurdert som kyrkjeleg møteplass med unge vaksne. I 2011 vart 66,4 prosent av nyfødde døypte i Den norske kyrkja. Dette talet har vore stabilt dei siste åra. Det vil seie at det er 80 000 dåpsforeldre – om lag halvparten av dei er under tretti. Kyrkjeleg vigsel har derimot hatt ein dramatisk nedgang dei siste åra, nedgangen var på 10 prosent siste året. I 2010 var det i alt 23 577 inngåtte ekteskap, av dei var 9 898 kyrkjelege vigslar. I 2011 var talet på inngåtte ekteskap 23 135, av dei var 9 067 kyrkjelege vigslar. Tala frå kyrkjeleg årsstatistikk syner at kasualia som tilknytningsspunkt med denne aldersgruppa er eit strategisk satsingsområde i kyrkja. Gjennom dei kyrkjelege handlingane er kyrkja ein arena for å møte menneske i viktige fasar i livet. Og dei nye liturgiane oppmodar til involvering av aktørane i høve til desse handlingane. Det har vorte ein praksis i mange kyrkjelydar at dåpsfamiliar og fadrar medverkar i gudstenestene. Gjennom vigselamtalen og vigselen har kyrkja gode rammer for å forkynne om kjærleik og samliv, slik at det kan medverke til livstolking og livsmeistring.

- Kyrkje 18–30 handlar om at *unge vaksne er ressursar i kyrkja*. Denne aldersgruppa må ikkje objektiverast som ei målgruppe, men dei kan sjølve utfordrast på kva som er deira ynske og behov når det gjeld møteplassar og tiltak i kyrkja. Kyrkja treng at engasjerte unge vaksne er leiarar i kyrkja, men dei må ikkje berre få ansvar, dei må også få fellesskapsopplevingar og samhald der dei får vere deltakarar og ikkje berre bidragsytarar. Kyrkja er ein stad der ein både kan gi og ta imot.

Saka «Kyrkje 18–30» er i prosess på ulike nivå i kyrkja. Med at saka kjem attende til Kyrkjemøtet i 2013, ynskjer Kyrkjerådet å medverke til refleksjon, gi tilgang til ressursar og inspirasjon til handling om kva som er kyrkjas eigentlege oppdrag. Det har ikkje vore eit mål å kome med ei uttømmende liste med tiltak, men å lyfte fram moglegheiter, slik at det kan utviklast gode strategiar i kyrkjelydane, institusjonane og organisasjonane. Denne saka ber difor preg av å få fram erfaringar frå breidda av kyrkja, reflektere over utfordringar og peike på alternativ for handling. Om Kyrkje 18–30 vert ei vellukka satsing, vil vere avhengig av samspel mellom fleire forhold: initiativ og innsats frå enkeltpersonar, råd og utval, organisasjonar og institusjonar.

Framlegg til vedtak

1. Kyrkjerådet ynskjer at saka Kyrkje 18–30 vert lagd fram på Kyrkjemøtet i 2013, slik at ho kan medverke til ein samtale om kyrkja sitt oppdrag.
2. Kyrkjerådet ber sekretariatet om å ferdigstille saka i tråd med innspela i møtet.

Framlegg til vedtak blei språkleg bearbeida.

KR-042/12 Vedtak:

1. Kyrkjerådet legg saka Kyrkje 18-30 fram for Kyrkjemøtet i 2013, slik at ho kan medverke til ein samtale om kyrkja sitt oppdrag.
2. Kyrkjerådet ber sekretariatet om å ferdigstille saka i tråd med innspela i møtet og legge ho fram for KR i desember for endeleg vedtak.

Samrøystes vedteke.

KR 043/12 Særskilte pretekster 2014 - 2015

Forslag til vedtak

1. Kirkerådets forslag til særskilte pretekster for kirkeåret 2014-2015 er:
 - 2.s.i adventstiden: 1 Kor 15,50-57
 - 3.s.i fastetiden Ef 6,10-18
 - 4.s.i påsketiden: Jes 43,16-21
 - 2.s.i treenighetstiden: Salme 67,2-6
 - Vingårdssøndag: 1 Kor 3,4-11
 - 24.s.i treenighetstiden: Kol 1, 24-29
2. Forslaget sendes til Bispemøtet til uttalelse med sikte på endelig vedtak i Kirkerådet i desember 2012.

KR-043/12 Vedtak:

1. Kirkerådets forslag til særskilte pretekster for kirkeåret 2014-2015 er:

2.s.i adventstiden: 1 Kor 15,50-57
3.s.i fastetiden Ef 6,10-18
4.s.i påsketiden: Jes 43,16-21
2.s.i treenighetstiden: Salme 67,2-6
Vingårdssøndag: 1 Kor 3,4-11
24.s.i treenighetstiden: Kol 1, 24-29

2. Forslaget sendes til Bispemøtet til uttalelse med sikte på endelig vedtak i Kirkerådet i desember 2012.

Enstemmig vedtatt.

KR 044/12 Folkevalgtes arbeidsvilkår - Godtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste

Sammendrag

Folkevalgtes arbeidsvilkår har vært drøftet av Kirkerådet flere ganger de siste årene.

Da saken ble tatt opp for 10 år siden (KR sak 07/02) var spørsmålet begrenset til å omhandle frikjøp av rådsledere. Målet har hele tiden vært å legge til rette for at oppgaven som ledere kan bli ivaretatt på en forsvarlig måte, og at frikjøp kan bidra til dette. Begrepet frikjøp brukes der Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet har samtykket i en høyere dekning av tapt arbeidsinntekt enn det som fremgår av de normerte satsene som KR har fullmakt til å bruke.

I ettertid er saken blitt utvidet til å omfatte godtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste for rådets medlemmer samt innføring av en fast godtgjørelse for lederne for de tre rådene, Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd (KR sak 51/08).

I drøftingene i 2009 ble det i tillegg foreslått å innføre en møtegodtgjørelse pr møte for rådenes medlemmer.

I saksbehandlingen den gang var det forutsatt at ordningen skulle settes i verk når departementet hadde godkjent prinsippene og gitt de nødvendige tilleggsbevilgninger.

Saken har også vært tatt opp i møter og brev med fagavdelingen i Forbruker-, administrasjons- og kirke departementet.

Siden saken var oppe i 2009 har departementet godkjent frikjøp av valgt leder av Kirkerådet med inntil 40 % (brev av 25. november 2011), frikjøp av valgt leder for Samisk kirkeråd med 10 % (brev av 14. mars 2011). I begge disse tilfellene har Kirkerådet dekket utgiftene innenfor tildelt budsjettramme uten noen kompensasjon i rammene fra departementet. Siden leder av Mellomkirkelig Råd p.t. har prestestilling i Den norske kirke har bispedømmerrådet han arbeider i, fått tildelt midler til vikar.

Siden budsjettrammene ikke har vært kompensert for disse utgiftene har KR fulgt opp saken i forslag til prioriteringer i statsbudsjettet, siste gang i KR sak 7/12 Prioriteringer i statsbudsjettet for 2013:

Møtegodtgjørelse de sentralkirkelige råd:

For å styrke det kirkelige demokratiet har Kirkerådet vedtatt å innføre møtegodtgjørelse for medlemmene i de sentralkirkelige rådene. Dette dreier seg til sammen om 850.000 kroner for 2013. Saken er tidligere tatt opp med departementet, jfr. brev av 3. juni 2009. I innstillingen fra Bakkevig II – utvalget, 13.mai 2008, ble behovet for dekning av tapt arbeidsfortjeneste for de mest krevende verv (Kirkerådsleder, leder i Mellomkirkelige råd og Samisk kirkeråd) også nevnt. Dette er viktig slik at muligheten til å påta seg verv som rådsmedlemmer ikke er avhengig av yrkessituasjon. For å kunne få rådsmedlemmer, som er i ledende stillinger i arbeidslivet, er det en forutsetning at tapt arbeidsfortjeneste blir kompensert i tillegg til møtegodtgjørelse. Det er derfor behov for økte rammer som dekker dette.

Kirkerådet ber om at det bevilges 1,3 mill. kr. til møtegodtgjørelse og for tapt arbeidsfortjeneste.

Når saken tas opp igjen på dette møtet i Kirkerådet er det fordi denne saken ikke er avsluttet og at det nye Kirkerådet skal få muligheter til å drøfte saken.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet ber om at det sendes en ny henstilling til Forbruker-, administrasjons- og kirke departementet om en tilleggsbevilgning på 1,4 mill. kr. til møtegodtgjørelse og frikjøp av ledere.

KR-044/12 Vedtak:

Kirkerådet ber om at det sendes en ny henstilling til Forbruker-, administrasjons- og kirke departement om en tilleggsbevilgning på 1,4 mill kr til møtegodtgjørelse og frikjøp av ledere.

Enstemmig vedtatt.

KR 045/12 Oppnevning av medlemmer til Rådsmøtet i Norges Kristne Råd fra 2012 til KM 2016

Sammendrag

Ifølge vedtektene til Norges Kristne Råd (NKR), § 4, kan Den norske kirke ha inntil 1/3 av det totale antall stemmeberettigede representanter til Rådsmøtet. Ifølge beregningene til NKR kan inntil 17 representanter oppnevnes fra Dnk. Representantene skal ha personlige vararepresentanter.

Det foreslås en ordning som ble vedtatt på KM både for perioden 2007-10 og for perioden 2011-12, og der både MKR, KR og BM er representert. Det foreslås at denne ordningen fortsetter.

Forslag til vedtak

Kirkerådet oppnevner følgende medlemmer til Rådsmøtet i Norges Kristne Råd fra Den norske kirke i perioden fra 2012 til KM 2016:

Representanter:	Varaer:
De 11 representantene i MKR fra bispedømmene	Varaene i MKR
MKR's leder	MKR's nestleder
Kirkerådets leder	KR's nestleder
Biskop foreslått av BM	Domprosten i vedkommende bispedømme
Tre medlemmer av Kirkerådet (oppnevnt av KR)	Tre medlemmer i Kirkerådet (oppnevnt av KR)

KR-045/12 Vedtak:

Kirkerådet oppnevner følgende medlemmer til Rådsmøtet i Norges Kristne Rås fra Den norske kirke i perioden fra 2012 til KM 2016:

Representanter:	Varaer:
De 11 representantene i MKR fra bispedømmene	Varaene i MKR
MKR's leder	MKR's nestleder
Kirkerådets leder	KR's nestleder
Biskop foreslått av BM	Domprosten i vedkommende bispedømme
Tre medlemmer av Kirkerådet Ingrun Jule Sølvi Lewin Jan Erik Sundby	Tre medlemmer i Kirkerådet Erling Birkedal May Lisbeth Hovlid Aurdal Agnes Sofie Gjeset

Enstemmig vedtatt.

KR 046/12 Rutiner ved tilsetting av biskop

Sammendrag

Kirkemøtet vedtok i sak 10/12 Ordning for tilsetting av biskop. I dette saksdokumentet beskrives rutiner som må innarbeides for å sikre en god saksgang ved tilsetting. Videre beskrives det hvilke oppgaver som bør ligge til sekretariatet, og hvilke oppgaver som må ivaretas av Kirkerådets medlemmer, eventuelt arbeidsutvalget.

Forslag til vedtak

1. Oppgavefordeling mellom råd og administrasjon slik den er beskrevet i saksfremlegget gjøres gjeldende for tilsetting av biskop i Agder og Telemark bispedømme.
2. Etter at erfaringer fra denne tilsettingen er evaluert utarbeides endelige rutiner for tilsetting av biskop i Den norske kirke.

KR-046/12 Vedtak:

1. Oppgavefordeling mellom råd og administrasjon slik den er beskrevet i saksfremlegget med de endringer som ble fastsatt i møtet, gjøres gjeldende for tilsetting av biskop i Agder og Telemark bispedømme.
2. Etter at erfaringer fra denne tilsettingen er evaluert utarbeides endelige rutiner for tilsetting av biskop i Den norske kirke.

Enstemmig vedtatt.